

Sygn. akt VU 552/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2016 r. w Kaliszu

odwołania W. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 18 lutego 2016 r. Nr (...)

w sprawie W. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o świadczenie przedemerytalne

Oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18.02.2016 r. znak (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił odwołującemu W. N. przyznania świadczenia przedemerytalnego z uwagi na brak warunków do jego przyznania, a mianowicie nie wykazanie 40 lat zatrudnienia na dzień rozwiązania stosunku pracy.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył W. N., domagając się jej zmiany i przyznania świadczenia przedemerytalnego poprzez uwzględnienie dalszego okresu pracy – okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 23.02.1974 r. do 31.05.1978 r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje.

Odwołujący(...)urodził się dnia (...), ukończył więc obecnie 57 lat. Organ rentowy uznał odwołującą na dzień rozwiązania stosunku pracy okres zatrudnienia - 36 lat, 7 miesięcy i 3 dni. Ostatnio odwołujący pozostawał do dnia 31.01.2015 r. w stosunku pracy przez okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Stosunek pracy został rozwiązany z powodów ekonomicznych z przyczyn nie dotyczących pracownika. Odwołujący korzystał z zasiłku dla bezrobotnych od dnia 30.04.2015 r. Obecnie jest zarejestrowany jako bezrobotny. W dniu 29.10.2015 r. odwołujący otrzymał zaświadczenie o pobieraniu zasiłku dla bezrobotnych przez okres 6 miesięcy, który to okres upłynął w dniu 27.10.2015 r. Odwołujący nie odmówił żadnej propozycji pracy.

Odwołujący w niniejszej sprawie zmierzał do wykazania dalszego okresu pracy – okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 23.02.1974 r. do 31.05.1978 r.

Rodzice odwołującego M. N. i J. N. byli roczniki 1927 i 1923. J. N. w latach 1970-1990 posiadał gospodarstwo rolne w obrębie R. o powierzchni 1,98 ha.

Rodzice odwołującego zajmowali się: J. pracował poza rolnictwem – na kolei, M. nie pracowała zawodowo.

Na gospodarstwie uprawiano zboża, ziemniaki, rośliny pastewne, była także łąka. Rodzina posiadała inwentarz: krowę, kilka sztuk trzody, drób.

Małżonkowie N. mieli dzieci: S. rocznik 1956, E. rocznik 1957, W. rocznik 1959, H. rocznik 1961. S. po ukończeniu szkoły podstawowej w 1971 r. uczył się w szkole zawodowej w zawodzie stolarz. Mieszkał w domu o dojeżdżał do szkoły do J., a po szkole pracował zawodowo w (...). E. po ukończeniu szkoły podstawowej specjalnej w 1972 r., nie uczył się, krótko pracował zawodowo, a potem pobierał rentę ze względu na stan zdrowia. Mieszkał w domu rodziców. H. po ukończeniu szkoły podstawowej w 1976 r., uczyła się w szkole zawodowej w J., a potem pracowała zawodowo. Z domu wyprowadziła się po wyjściu za mąż.

W. po ukończeniu szkoły podstawowej w 1975 lub 1976 r. (powtarzał rok lub dwa), nie uczył się w szkole ponadpodstawowej.

W. 16 lat ukończył w dniu 23.02.1975 r. Po ukończeniu 16 lat, wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym rodziców w rozmiarze co najmniej 4 godzin dziennie. Tak była do podjęcia przez niego zatrudnienia w dniu 31.05.1978 r. Wykonywał wszystkie prace w gospodarstwie, także tzw. prace w ramach „odrobku” - w zamian za usługi sąsiadów np. pożyczanie konia.

Odwołujący wykazał dalszy okres uzupełniający do okresu zatrudnienia od 23.02.1975 r. do 30.05.1978 r.

Odwołujący wykonywał pracę zawodową od dnia 31.05.1978 r. do 31.01.2015 r. Cały okres jest uwzględniony w stażu pracy.

Przy uwzględnieniu okresu pracy w gospodarstwie rolnym od 23.02.1975 r. do 30.05.1978 r. odwołujący nie wykazuje na dzień rozwiązania stosunku pracy – 40 lat zatrudnienia.

(dowód: zeznania odwołującego, częściowo zeznania świadków K. K., M. R., akta osobowe odwołującego)

W myśl art. 2 ust 1 pkt. 5 ustawy z dnia 30.04.2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U.2013.170 j.t) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn po stronie pracodawcy, u którego była zatrudniona co najmniej 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący 40 lat dla mężczyzn.

Z treści art. 5 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się okresy składkowe i nieskładkowe, z tym, że okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nie przekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Art. 10 powołanej wyżej ustawy przewiduje natomiast możliwość uwzględnienia przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości przypadających przed dniem 1.01.1983 r. okresów pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, ale jedynie, gdy okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Powołany powyżej art. 10 ustawy pozwala na uwzględnienie okresu pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia przypadającego w czasie, kiedy nie funkcjonowało ubezpieczenie społeczne rolników (tj. przed 1.01.1983 r.). Podstawowe znaczenie ma zatem ustalenie czy wykonywanie określonych czynności w gospodarstwie rolnym można uznać za okresy pracy w tym gospodarstwie. We wskazanym przepisie nie ma jednak definicji pracy w

gospodarstwie rolnym. Przyjmuje się w związku z tym, iż ustalenia czy, pracę danej osoby w gospodarstwie rolnym można uznać za pracę mogącą być uwzględnioną przy ustalaniu prawa do emerytury, dokonywać należy w oparciu o przepisy regulujące ubezpieczenie społeczne rolników. Za okresy pracy w gospodarstwie rolnym, uważa się więc okresy wykonywania pracy na takich warunkach, jakie po dniu 1.01.1983 r. dawałyby podstawę do objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników (tak w wyroku SN z dnia 3 lipca 2001 r., II UKN 466/00 OSNPUSiSP 2003, nr 7, poz. 186).

Ubezpieczenie społeczne rolników regulowane jest przepisami ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U z 1998 roku, nr 7, poz. 25 ze zmianami). Przyjmuje się powszechnie, iż o uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych okresów pracy w gospodarstwie rolnym przesądza wystąpienie dwóch okoliczności: po pierwsze - wykonywanie czynności rolniczych powinno odbywać się zgodnie z warunkami określonymi w definicji legalnej „domownika” z art. 6 pkt 2 powołanej ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i po drugie - czynności te muszą być wykonywane w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, tj. minimum 4 godziny dziennie (art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy emerytalnej). Takie stanowisko zajęto w wyrok SN z dnia 28.02.1997 r., II UKN 96/96,(OSNP,1997/23/473), wyrażonym wprawdzie na gruncie poprzednio obowiązującej ustawy, ale nadal aktualnym.

Zgodnie z treścią wskazanego powyżej art. 6 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników za domownika uważa się osobę bliską rolnikowi, która ukończyła 16 lat, pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie i stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy. W poprzednio obowiązującej ustawie z dnia 14.12.1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin domownika definiowano jako członka rodziny rolnika, pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym z rolnikiem, mającego co najmniej 16 lat, nie podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia na podstawie innych przepisów, a ponadto osobę, dla której praca w gospodarstwie rolnym stanowi główne źródło utrzymania.

W rozpoznawanej sprawie z dokonanych ustaleń faktycznych wynika, iż rodzice odwołującego mieszkali na gospodarstwie rolnym i je prowadzili. Charakter gospodarstwa wskazuje na okresowe potrzeby wykonywania prac polowych, w szczególności na wiosnę, i potem jesienią. Utrzymanie inwentarza wymagało pracy cały rok. W gospodarstwie były takie okresy iż odwołujący był jedyną osobą mogącą wykonywać główne prace.

Odwołujący wykazał dodatkowy okres wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym od 23.02.1975 r. do 30.05.1978 r. Jest to jedyny możliwy do doliczenia do stażu pracy odwołującego, okres.

Odwołujący nie wykazał więc okresu wykonywania pracy w rozmiarze wystarczającym do wykazania stażu pracy wynoszącego 40 lat.

Odwołujący nie spełnił więc warunków do przyznania świadczenia przedemerytalnego.

Stąd odwołanie jako bezzasadne podlegało oddaleniu w myśl art. 477¹⁴ § 1 kpc.